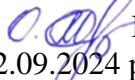

Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана
Хмельницького
Факультет інформатики, математики та економіки
Кафедра економіки, готельно-ресторанного та туристичного бізнесу

Затверджено на засіданні
кафедри економіки,
готельно-ресторанного та
туристичного бізнесу

Завідувач кафедри ID 11012
Протокол № 1 від 02.09.2024 р.

Опис освітнього компонента

Назва освітнього компонента (Обов'язковий/вибірковий)	Основи бізнесу (Обов'язковий)
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Спеціальність	051 Економіка
Освітня програма	«Економіка та бізнес»
Рік викладання	2024-2025
Семестр	1,2 семестр
Викладач (-і)	ID 11012
Профайл викладача	
Контактна інформація та комунікація (зворотний зв'язок)	Онлайн-консультації: через систему центру освітніх дистанційних технологій
Сторінка освітнього компонента на сайті центру дистанційних освітніх технологій Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького	https://dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=4368

Програма освітнього компонента

Програму освітнього компонента «**Основи бізнесу**» складено відповідно до освітньої програми «**Економіка та бізнес**». Освітній компонент належить до обов'язкових освітніх компонентів освітньої програми та спрямований на формування у здобувачів вищої освіти системного розуміння основ підприємницької діяльності, організації та функціонування бізнесу в сучасних економічних умовах. Вивчення дисципліни передбачає засвоєння теоретичних засад створення і розвитку бізнесу, особливостей підприємницької діяльності, принципів управління підприємством, а також основ фінансування, маркетингу та планування підприємницької діяльності.

Контроль за видами діяльності здобувачів здійснюється шляхом поточного оцінювання знань під час лекційних та семінарських занять, виконання самостійної роботи, а також періодичного контролю у формі тестування після засвоєння змістових модулів. Поточний контроль передбачає перевірку рівня засвоєння теоретичного матеріалу, виконання практичних завдань, участь у дискусіях, підготовку повідомлень та аналітичних матеріалів.

За результатами суми балів, набраних за два змістові модулі, а також за результатами виконання періодичних контрольних завдань, формується підсумкова оцінка з дисципліни. Підсумкова оцінка виставляється відповідно до національної шкали оцінювання, 100-бальної шкали та шкали ECTS.

Мета та завдання освітнього компонента

Метою освітнього компонента «Основи бізнесу» є формування у здобувачів спеціальних теоретичних та практичних навичок з питань підприємства в сфері послуг, дослідження середовища, конкуренції та видів підприємницької діяльності, актуальні, з огляду на сучасну ситуацію, етичні проблеми бізнесу.

Основними завданнями освітнього компонента є:

- вивчення основних понять, ідей, систем і інструментарію бізнесу;
- набуття практичних навичок розв'язання конкретних ринкових ситуацій виробничої, фінансової і комерційної діяльності бізнес структур;
- набуття практичних навичок підготовки бізнес-плану, який є основою планування фінансово-господарської діяльності підприємства;
- формування вмінь щодо створення підприємницьких структур, пошуку шляхів підвищення ефективності підприємницької діяльності в сучасних умовах господарювання.

За підсумками вивчення освітнього компонента здобувач повинен знати:

- основи прогнозування напрямків розвитку сучасного бізнесу;
- проблеми ведення сучасного бізнесу в контексті його законодавчого та правового регулювання;
- інфраструктуру сучасного бізнесу;
- організацію фінансового забезпечення бізнесу;
- зміст основних проблем підприємницької діяльності;
- концепцію ринкової системи господарювання, механізм функціонування ринку;
- методи організації підприємницької та управлінської діяльності;
- методику оцінки ефективності діяльності бізнесу.

За підсумками вивчення освітнього компонента здобувач повинен вміти:

- аналізувати структуру та фактори складових суспільного виробництва на основі статистичних даних та матеріалів з практики роботи бізнес-структур;
- визначати тенденції та особливості розвитку економічних суб'єктів;
- оцінювати пріоритети та особливості регулювання взаємодій економічних суб'єктів;
- оцінювати результативність підприємницької діяльності підприємства в умовах ринку;
- виділяти слабкі та сильні сторони підприємницької та управлінської діяльності;

- розробляти заходи, приймати рішення щодо підвищення ефективності підприємницької діяльності.

Предметом освітнього компонента «Основи бізнесу» є сукупність теоретичних, організаційних та економічних засад здійснення підприємницької діяльності, механізмів створення, функціонування та розвитку бізнесу, а також управління підприємницькою діяльністю в умовах ринкової економіки.

Об'єктом вивчення освітнього компонента «Основи бізнесу» є підприємницька діяльність, процеси організації та ведення бізнесу, економічні відносини між суб'єктами господарювання, а також фактори та умови функціонування підприємств у сучасному бізнес-середовищі.

Перелік компетентностей, які набуваються під час опанування освітнім компонентом:

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в економічній сфері, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК11. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)

СК1. Здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області, основ функціонування сучасної компетентності економіки на мікро-, мезо-, макро- та міжнародному рівнях.

СК2. Здатність здійснювати професійну діяльність у відповідності з чинними нормативними та правовими актами

СК4. Здатність пояснювати економічні та соціальні процеси і явища на основі теоретичних моделей, аналізувати і змістовно інтерпретувати отримані результати.

СК8. Здатність аналізувати та розв'язувати завдання у сфері економічних та соціально-трудових відносин.

СК9. Здатність прогнозувати на основі стандартних теоретичних та економетричних моделей соціально-економічні процеси в бізнесі.

СК11. Здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію.

СК12. Здатність самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення.

СК13. Здатність проводити економічний аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, бізнесу, оцінку їх конкурентоспроможності.

СК14. Здатність поглиблено аналізувати проблеми і явища в одній або декількох професійних сферах з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.

Компетентності, направлені на досягнення глобальних цілей сталого розвитку, які формуються в освітньому компоненті:

Якісна освіта, гендерна рівність, зменшення нерівності, мир та справедливість, партнерство заради сталого розвитку.

Програмні результати навчання (РН):

РН5. Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування

пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади).

PH6. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у сфері економічної діяльності.

PH7. Пояснювати моделі соціально-економічних явищ з погляду фундаментальних принципів і знань на основі розуміння основних напрямів розвитку економічної науки.

PH8. Застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач.

PH9. Усвідомлювати основні особливості сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.

PH11. Вміти аналізувати процеси державного та ринкового регулювання соціально-економічних і трудових відносин.

PH18. Використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність.

PH22. Демонструвати гнучкість та адаптивність у нових ситуаціях, у роботі із новими об'єктами, та у невизначених умовах в бізнес-середовищі.

Soft Skills, які формуються в освітньому компоненті:

1. Комунікація
2. Критичне мислення
3. Вирішення проблем
4. Прийняття рішень
5. Емоційний інтелект
6. Ненасильницьке спілкування
7. Управління знаннями
8. Робота в режимі невизначеності
9. Самоаналіз і саморефлексія.

Обсяг освітнього компонента

Вид заняття	лекція	семінарське заняття	самостійна робота	Загальна кількість годин
Кількість годин <i>денна форма</i>	72 год.	80 год.	178 год.	330/11 кр.

Підсумкова (семестрова) форма контролю – екзамен

Політика освітнього компонента

Курс передбачає роботу в колективі.

Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики.

Не пропускати та не запізнюватися на заняття за розкладом.

Вчасно виконувати завдання семінарів та завдань самостійної роботи;

Вчасно та самостійно виконувати контрольні завдання

Під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності: при використанні інтернет-ресурсів та інших джерел інформації здобувач повинен вказати джерело, використане під час виконання завдання.

Структура освітнього компонента

Перелік тем (модулів)	Кількість годин денна форма				Рекомендована література
	л	пр	ср	всього	
Блок I. Економіка та організація бізнесу					
Тема 1. Організаційні засади створення бізнесу	4	4	8	16	1,2,4,5
Тема 2. Форми організації бізнесу	4	4	8	16	1,2,4,5
Тема 3. Фінансове забезпечення бізнесу	4	4	8	16	1,3,4,
Тема 4. Інфраструктура бізнесу	4	4	8	16	1,2,3,4,5
Тема 5. Основи управління персоналом у бізнесі	4	4	8	16	1,2,4,5
Тема 6. Організація роботи з інформацією	4	4	8	16	1,2,3,4,5
Тема 7. Організація укладання угод	4	4	8	16	1,2,4,5
Тема 8. Захист комерційної таємниці	2	4	8	14	1,2,4,5
Тема 9. Страхування та управління ризиками в бізнесі	2	2	8	12	1,2,4,5
Тема 10. Ділова етика в бізнесі	2	2	8	12	1,2,4,5
Разом за блоком I	34	36	80	150	
Блок II. Основи підприємницької діяльності					
Тема 11. Виникнення, розвиток та сутність підприємництва	2	2	6	10	1,2,4,5
Тема 12. Правові засади здійснення підприємницької діяльності в Україні	2	2	6	10	1,2,3,5
Тема 13. Підприємство як основна організаційна структура	2	2	6	10	1,2,4,5
Тема 14. Виробнича підприємницька діяльність	2	2	6	10	1,2,4,3,5
Тема 15. Підприємництво у сфері торгівлі та посередництва	2	2	6	10	1,2,4,5,6
Тема 16. Підприємництво у сфері надання кредитно-фінансових послуг	2	2	6	10	1,2,4,5
Тема 17. Мале підприємництво в Україні	2	2	6	10	1,2,4,5
Тема 18. Міжнародне підприємництво	2	2	6	10	1,2,3,4,5
Тема 19. Менеджмент в підприємницькій діяльності	2	4	6	12	1,2,4,5
Тема 20. Маркетинг в підприємницькій діяльності	2	4	6	12	1,2,4,5

Тема 21. Планування підприємницької діяльності	2	4	6	12	1,2,4,5,6
Тема 22. Фінансування підприємницької діяльності	4	4	8	16	1,2,4,5,6
Тема 23. Оподаткування підприємницької діяльності	4	4	8	16	1,2,4,5,6
Тема 24. Державне регулювання підприємницької діяльності	4	4	8	16	1,2,4,5,6
Тема 25. Конкуренція та конкурентоспроможність у підприємстві	4	4	8	16	1,2,4,5,6
Разом за блоком II	38	44	98	180	
Усього годин	72	80	178	330	

Програма освітнього компонента

Блок I. Економіка та організація бізнесу

Тема 1. Організаційні засади створення бізнесу

У темі розглядаються основні передумови створення власної справи та етапи організації бізнесу. Вивчаються мотиви підприємницької діяльності, джерела бізнес-ідей та методи їх оцінювання. Аналізуються фактори зовнішнього і внутрішнього середовища, що впливають на створення підприємства. Значна увага приділяється визначенню місії, цілей та стратегії майбутнього бізнесу. Розглядаються організаційні кроки започаткування підприємницької діяльності. Вивчаються особливості підготовки установчих документів. Аналізуються ризики початкового етапу функціонування бізнесу. Розглядається роль підприємця у формуванні ефективної бізнес-структури.

Тема 2. Форми організації бізнесу

Тема присвячена вивченню основних організаційно-правових форм ведення бізнесу. Розглядаються особливості індивідуального підприємництва, партнерства та корпоративних форм бізнесу. Аналізуються переваги та недоліки різних форм організації підприємницької діяльності. Вивчаються особливості створення та функціонування господарських товариств. Розглядаються питання відповідальності власників і розподілу прибутку. Аналізується структура управління підприємствами різних форм. Вивчаються критерії вибору оптимальної форми організації бізнесу. Окрема увага приділяється практичним аспектам функціонування різних організаційних форм.

Тема 3. Фінансове забезпечення бізнесу

У темі розглядаються джерела формування фінансових ресурсів підприємства. Аналізуються власні та залучені джерела фінансування бізнесу. Вивчаються механізми формування статутного капіталу підприємства. Розглядаються особливості банківського кредитування та інвестиційної підтримки бізнесу. Аналізується роль фінансового планування у діяльності підприємства. Вивчаються принципи ефективного використання фінансових ресурсів. Розглядаються питання фінансової стійкості підприємства. Особлива увага приділяється управлінню грошовими потоками.

Тема 4. Інфраструктура бізнесу

Тема присвячена вивченню елементів інфраструктури, що забезпечують функціонування бізнесу. Розглядаються інституції, які сприяють розвитку підприємницької діяльності. Аналізується роль банків, бірж, страхових компаній та консалтингових фірм у підтримці бізнесу. Вивчається значення логістичних, інформаційних та маркетингових структур. Розглядається діяльність бізнес-інкубаторів і технопарків. Аналізується вплив інфраструктури на ефективність підприємницької діяльності. Вивчаються сучасні тенденції розвитку бізнес-середовища. Окрема увага приділяється ролі інноваційної інфраструктури.

Тема 5. Основи управління персоналом у бізнесі

У темі розглядаються принципи та методи управління персоналом підприємства. Вивчаються процеси підбору, відбору та адаптації працівників. Аналізуються методи мотивації та стимулювання персоналу. Розглядаються основи формування ефективного трудового колективу. Вивчаються питання оцінювання результатів праці працівників. Аналізується роль керівника у формуванні корпоративної культури. Розглядаються сучасні підходи до розвитку персоналу. Особлива увага приділяється ефективній комунікації в колективі.

Тема 6. Організація роботи з інформацією

Тема розкриває значення інформації у діяльності сучасного бізнесу. Розглядаються основні види інформації, що використовуються у підприємницькій діяльності. Аналізуються джерела отримання та методи обробки інформації. Вивчаються принципи організації інформаційних потоків на підприємстві. Розглядається роль інформаційних технологій у бізнесі. Аналізуються питання зберігання та захисту інформації. Вивчаються методи використання інформації для прийняття управлінських рішень. Окрема увага приділяється інформаційній безпеці підприємства.

Тема 7. Організація укладання угод

У темі розглядаються основні етапи підготовки та укладання ділових угод. Аналізуються види договорів, що використовуються у підприємницькій діяльності. Вивчаються правила ведення переговорів з партнерами. Розглядаються юридичні аспекти укладання договорів. Аналізується структура та зміст господарських угод. Вивчаються механізми контролю виконання договірних зобов'язань. Розглядаються можливі ризики та шляхи їх мінімізації. Особлива увага приділяється діловій комунікації між сторонами угоди.

Тема 8. Захист комерційної таємниці

Тема присвячена питанням захисту конфіденційної інформації підприємства. Розглядається поняття комерційної таємниці та її значення для бізнесу. Аналізуються види інформації, що підлягають захисту. Вивчаються правові механізми забезпечення конфіденційності. Розглядаються внутрішні правила роботи з комерційною інформацією. Аналізуються способи запобігання витоку інформації. Вивчається відповідальність за розголошення комерційної таємниці. Окрема увага приділяється сучасним засобам інформаційної безпеки.

Тема 9. Страхування та управління ризиками в бізнесі

У темі розглядається сутність підприємницьких ризиків та їх класифікація. Аналізуються основні причини виникнення ризиків у бізнесі. Вивчаються методи оцінювання та прогнозування ризиків. Розглядаються механізми страхування підприємницької діяльності. Аналізується роль страхових компаній у забезпеченні стабільності бізнесу. Вивчаються методи мінімізації можливих втрат. Розглядаються принципи управління ризиками в організації. Особлива увага приділяється формуванню системи ризик-менеджменту.

Тема 10. Ділова етика в бізнесі

Тема розкриває значення етичних норм у підприємницькій діяльності. Розглядаються основні принципи ділової етики. Аналізується роль етичної поведінки у формуванні ділової репутації. Вивчаються правила професійного спілкування з партнерами та клієнтами. Розглядаються етичні стандарти ведення переговорів. Аналізуються питання соціальної відповідальності бізнесу. Вивчається вплив етики на ефективність управління. Окрема увага приділяється формуванню корпоративної культури.

Блок II. Основи підприємницької діяльності

Тема 11. Виникнення, розвиток та сутність підприємництва

У темі розглядаються історичні передумови виникнення підприємництва та основні етапи його розвитку. Аналізується роль підприємництва у формуванні ринкової економіки. Вивчається сутність підприємницької діяльності та її основні характеристики. Розглядаються функції підприємця в економічній системі. Аналізуються принципи здійснення підприємницької діяльності. Вивчаються фактори, що впливають на розвиток

підприємництва. Розглядається значення підприємництва для економічного зростання держави. Особлива увага приділяється ролі інновацій у підприємницькій діяльності.

Тема 12. Правові засади здійснення підприємницької діяльності в Україні

Тема присвячена вивченню нормативно-правової бази підприємницької діяльності. Розглядаються основні законодавчі акти, що регулюють підприємництво в Україні. Аналізуються права та обов'язки суб'єктів підприємницької діяльності. Вивчаються процедури державної реєстрації підприємців. Розглядаються питання ліцензування та дозвільної системи. Аналізуються механізми правового захисту підприємців. Вивчається відповідальність за порушення законодавства у сфері бізнесу. Окрема увага приділяється ролі держави у створенні сприятливих умов для підприємництва.

Тема 13. Підприємство як основна організаційна структура

У темі розглядається сутність підприємства як суб'єкта господарської діяльності. Аналізуються основні функції підприємства в економіці. Вивчаються види підприємств та їх класифікація. Розглядаються принципи організації діяльності підприємства. Аналізуються структура управління підприємством. Вивчаються основні ресурси, необхідні для функціонування підприємства. Розглядаються фактори ефективності діяльності підприємства. Особлива увага приділяється ролі підприємства у розвитку економіки.

Тема 14. Виробнича підприємницька діяльність

Тема присвячена особливостям організації виробничого підприємництва. Розглядаються основні етапи виробничого процесу. Аналізуються роль ресурсів у виробничій діяльності. Вивчаються методи організації виробництва. Розглядаються питання ефективності виробничої діяльності. Аналізуються вплив технологій на розвиток виробництва. Вивчаються принципи управління виробничими процесами. Окрема увага приділяється інноваціям у виробничому підприємстві.

Тема 15. Підприємництво у сфері торгівлі та посередництва

У темі розглядаються особливості підприємницької діяльності у сфері торгівлі. Аналізуються форми торговельного бізнесу. Вивчаються принципи організації торговельної діяльності. Розглядається роль посередників у ринковій економіці. Аналізуються функції торговельних і посередницьких структур. Вивчаються методи організації продажу товарів і послуг. Розглядаються фактори успішності торговельного підприємництва. Особлива увага приділяється розвитку електронної торгівлі.

Тема 16. Підприємництво у сфері надання кредитно-фінансових послуг

Тема розкриває особливості діяльності у сфері фінансового підприємництва. Розглядаються основні види фінансових послуг. Аналізуються роль фінансових установ у розвитку економіки. Вивчаються принципи функціонування кредитних установ. Розглядаються механізми надання фінансових послуг. Аналізуються ризики у фінансовій діяльності. Вивчаються особливості регулювання фінансового сектору. Окрема увага приділяється сучасним фінансовим технологіям.

Тема 17. Мале підприємництво в Україні

У темі розглядається роль малого бізнесу в економічному розвитку країни. Аналізуються особливості функціонування малих підприємств. Вивчаються переваги та проблеми малого підприємництва. Розглядаються державні програми підтримки малого бізнесу. Аналізуються вплив малого підприємництва на зайнятість населення. Вивчаються механізми стимулювання розвитку малого бізнесу. Розглядаються сучасні тенденції розвитку малого підприємництва. Особлива увага приділяється інноваційній активності малих підприємств.

Тема 18. Міжнародне підприємництво

Тема присвячена вивченню особливостей ведення бізнесу на міжнародному рівні. Розглядаються форми міжнародної підприємницької діяльності. Аналізуються основні напрями міжнародної економічної співпраці. Вивчаються принципи організації зовнішньоекономічної діяльності. Розглядаються фактори, що впливають на міжнародний

бізнес. Аналізуються ризики зовнішньоекономічної діяльності. Вивчаються особливості виходу підприємств на міжнародні ринки. Особлива увага приділяється глобалізації бізнесу.

Тема 19. Менеджмент в підприємницькій діяльності

У темі розглядається сутність менеджменту та його роль у підприємстві. Аналізуються основні функції управління. Вивчаються принципи організації управлінської діяльності. Розглядаються методи прийняття управлінських рішень. Аналізуються сучасні підходи до менеджменту. Вивчається роль керівника у забезпеченні ефективності діяльності підприємства. Розглядаються питання організації управлінських процесів. Особлива увага приділяється стратегічному управлінню.

Тема 20. Маркетинг в підприємницькій діяльності

Тема розкриває значення маркетингу у функціонуванні підприємства. Розглядаються основні принципи маркетингової діяльності. Аналізуються методи дослідження ринку. Вивчаються підходи до формування маркетингової стратегії. Розглядаються інструменти просування товарів і послуг. Аналізуються питання формування попиту. Вивчаються особливості взаємодії підприємства зі споживачами. Особлива увага приділяється цифровому маркетингу.

Тема 21. Планування підприємницької діяльності

У темі розглядається значення планування у підприємницькій діяльності. Аналізуються основні види планування на підприємстві. Вивчаються принципи стратегічного та оперативного планування. Розглядається структура бізнес-плану. Аналізуються методи прогнозування діяльності підприємства. Вивчаються підходи до оцінювання ефективності планів. Розглядається роль планування у забезпеченні стабільності бізнесу. Особлива увага приділяється розробці бізнес-проектів.

Тема 22. Фінансування підприємницької діяльності

Тема присвячена джерелам фінансування підприємницької діяльності. Розглядаються внутрішні та зовнішні джерела фінансових ресурсів. Аналізуються механізми залучення інвестицій. Вивчаються можливості кредитування підприємств. Розглядаються питання формування фінансової стратегії. Аналізуються принципи ефективного використання фінансових ресурсів. Вивчаються сучасні інструменти фінансування бізнесу. Особлива увага приділяється інвестиційній діяльності підприємств.

Тема 23. Оподаткування підприємницької діяльності

У темі розглядаються основи податкової системи та її вплив на підприємництво. Аналізуються основні види податків, що сплачують підприємці. Вивчаються принципи податкового регулювання бізнесу. Розглядаються особливості оподаткування різних форм підприємництва. Аналізуються питання податкового планування. Вивчаються механізми оптимізації податкових платежів. Розглядається відповідальність за порушення податкового законодавства. Особлива увага приділяється ролі податкової політики у розвитку бізнесу.

Тема 24. Державне регулювання підприємницької діяльності

Тема присвячена механізмам державного впливу на розвиток підприємництва. Розглядаються основні форми та методи державного регулювання. Аналізуються роль державних органів у підтримці бізнесу. Вивчаються інструменти економічної політики держави. Розглядаються програми стимулювання підприємницької діяльності. Аналізуються заходи державної підтримки бізнесу. Вивчається вплив державної політики на підприємницьке середовище. Особлива увага приділяється дерегуляції економіки.

Тема 25. Конкуренція та конкурентоспроможність у підприємстві

У темі розглядається сутність конкуренції та її роль у ринковій економіці. Аналізуються основні види конкурентної боротьби. Вивчаються фактори конкурентоспроможності підприємств. Розглядаються методи формування конкурентних переваг. Аналізуються стратегії конкурентної поведінки підприємств. Вивчається вплив інновацій на конкурентоспроможність. Розглядаються способи підвищення ефективності діяльності підприємств. Особлива увага приділяється формуванню довгострокових конкурентних стратегій.

Завдання для самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1.	Аналіз економічного середовища та розвитку підприємництва на основі офіційних статистичних джерел <i>(максимальна кількість – 10 балів)</i>
2.	Підготовка тематичних повідомлень та аналітичних матеріалів з питань розвитку бізнесу <i>(максимальна кількість – 10 балів)</i>
3.	Опрацювання наукових та аналітичних матеріалів щодо розвитку підприємництва у світі та в Україні <i>(максимальна кількість – 10 балів)</i>

Методи навчання та форми контролю у відповідності до програмних результатів навчання

Програмні результати навчання	Методи навчання	Форми і засоби оцінювання
РН5. Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади).	лекція з елементами проблемного викладу; практичні заняття; аналіз ситуацій (case-study); розв’язання практичних завдань; робота з економічними даними та аналітичними матеріалами; самостійна робота з економічною літературою та статистичними джерелами.	усне опитування; виконання практичних завдань; аналітичні роботи; підготовка індивідуальних завдань; тестування; підсумковий контроль: письмовий екзамен.
РН6. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у сфері економічної діяльності.	лекції; дискусії; презентації; робота в малих групах; підготовка доповідей та повідомлень; аналіз практичних ситуацій; самостійна робота студентів.	усні виступи; презентації; участь у дискусіях; оцінювання індивідуальних завдань; тестування; підсумковий контроль: письмовий екзамен.
РН7. Пояснювати моделі соціально-економічних явищ з погляду фундаментальних принципів і знань на основі розуміння основних напрямів розвитку економічної науки.	лекції з використанням наочних матеріалів; практичні заняття; аналіз економічних моделей; обговорення теоретичних концепцій; самостійне опрацювання наукової літератури.	усне опитування; виконання практичних завдань; тестування; підготовка рефератів або аналітичних оглядів; підсумковий контроль: письмовий екзамен.
РН8. Застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач.	лекції; практичні заняття з розв’язання економічних задач; використання	перевірка практичних та розрахункових завдань; тестування; виконання індивідуальних завдань;

	прикладних методів аналізу; робота з економічними показниками; самостійне виконання розрахункових завдань.	поточний контроль знань; підсумковий контроль: письмовий екзамен.
РН9. Усвідомлювати основні особливості сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.	лекції; аналіз статистичних матеріалів; обговорення сучасних економічних процесів; робота з офіційними джерелами інформації; самостійне опрацювання аналітичних матеріалів.	усне опитування; аналітичні завдання; тестування; підготовка повідомлень; оцінювання самостійної роботи; підсумковий контроль: письмовий екзамен.
РН11. Вміти аналізувати процеси державного та ринкового регулювання соціально-економічних і трудових відносин.	лекції; практичні заняття; аналіз економічних ситуацій; обговорення прикладів державного регулювання; робота з нормативними документами; самостійне вивчення матеріалу.	усне опитування; виконання практичних завдань; тестування; аналітичні роботи; підсумковий контроль: письмовий екзамен.
РН18. Використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність.	лекції; робота з нормативно-правовими актами; аналіз практичних прикладів застосування законодавства; самостійне опрацювання правових джерел; обговорення практичних ситуацій.	перевірка практичних завдань; тестування; усне опитування; оцінювання самостійної роботи; підсумковий контроль: письмовий екзамен.
РН22. Демонструвати гнучкість та адаптивність у нових ситуаціях, у роботі із новими об'єктами, та у невизначених умовах в бізнес-середовищі.	аналіз бізнес-ситуацій; ділові ігри; робота в групах; обговорення практичних кейсів; виконання творчих завдань; самостійна робота студентів.	оцінювання участі у практичних заняттях; презентації; виконання індивідуальних завдань; тестування; підсумковий контроль: письмовий екзамен.

Критерії оцінювання відповідно до форм і видів контролю

Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти здійснюється відповідно до Положення про бально-накопичувальну систему оцінювання результатів навчання здобувачами вищої освіти у Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького <https://v.gd/ADELEh>. Бально-накопичувальна система оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з кожного освітнього компонента містить

поточний, підсумковий контроль знань та самостійну роботу.

Бально-накопичувальна система здобувача вищої освіти з освітнього компонента

Види навчальної діяльності здобувача вищої освіти, яка підлягає оцінюванню	РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ НА СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТТЯХ	Разом
	Обговорення контрольних питань за темами дисципліни, спрямованих на закріплення теоретичних знань щодо сутності підприємництва, принципів організації бізнесу, форм ведення підприємницької діяльності та основ функціонування підприємств у ринковій економіці.	5
	Виконання практичних завдань, пов'язаних з аналізом бізнес-середовища, визначенням організаційно-правових форм підприємництва, оцінюванням факторів розвитку бізнесу, а також обґрунтуванням управлінських рішень у підприємницькій діяльності.	5
	Виконання тестових завдань, що дозволяють перевірити рівень засвоєння теоретичного матеріалу та розуміння основних понять і категорій підприємницької діяльності, менеджменту, маркетингу та організації бізнесу..	5
	Розв'язування ситуаційних завдань і практичних кейсів, пов'язаних з організацією та розвитком підприємницької діяльності, аналізом бізнес-ідей, оцінюванням ризиків, вибором оптимальних управлінських рішень у різних умовах бізнес-середовища.	5
	Підготовка та представлення аналітичних повідомлень або презентацій, присвячених сучасним тенденціям розвитку бізнесу, інноваціям у підприємстві, особливостям функціонування підприємств у національній та міжнародній економіці.	5
	Аналіз практичних прикладів діяльності підприємств, розгляд реальних або умовних бізнес-ситуацій, обговорення проблем розвитку підприємництва та обґрунтування можливих управлінських рішень щодо підвищення ефективності діяльності підприємств.	5
	Разом	30
	САМОСТІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ	
	Аналіз економічного середовища та розвитку підприємництва на основі офіційних статистичних джерел	10
	Підготовка тематичних повідомлень та аналітичних матеріалів з питань розвитку бізнесу	10
	Опрацювання наукових та аналітичних матеріалів щодо розвитку підприємництва у світі та в Україні	10
	Разом	30
	Підсумковий контроль (залік, екзамен)	40
	Загальний бал ОК	100

Шкала оцінювання: національна та ects

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Робота здобувачів вищої освіти на навчальних заняттях з освітнього компонента оцінюється за видами навчальної діяльності. Максимальна сумарна кількість балів при оцінюванні роботи здобувачів на навчальних заняттях складає 30 балів. Оцінювання видів навчальної діяльності здійснюється за шкалою «0», «1», «2», «3», «4», «5». Критерії оцінювання діяльності здобувачів вищої освіти за окремими видами навчальних робіт, наведені у таблиці нижче.

Оцінювання окремих видів робіт

Методи контролю результатів навчання	Максимальна кількість балів та вимоги до їх накопичення
Творчі завдання (реферат, есе, схеми, презентації)	5 балів: – 5 балів – завдання виконано згідно вимог, зміст відповідає темі, представлено широкий аналіз проблеми, – 4 бали – завдання виконано згідно вимог, зміст відповідає темі, представлено широкий аналіз проблеми, але є деякі недоліки у тексті, – 3 бали – завдання виконано згідно вимог, зміст відповідає темі, представлено достатній аналіз проблеми, але є деякі недоліки у тексті, – 1-2 бали – зміст не відповідає темі, є багато недоліків, невідповідність вимогам щодо оформлення, плагіат. 0 балів – відповідь відсутня
Практико-орієнтовані завдання (проекти, ситуаційні завдання тощо)	5 балів: – 5 балів – завдання виконано правильно і якісно, виявлено вміння студента застосовувати, творчо використовувати психологічні теоретичні знання на практиці, пов'язані з особливостями і засобами психологічної діяльності. Здобувач демонструє навички ефективної взаємодії, аргументує, переконує, приймає рішення, логічно

	<p>формулює думку, відстоює власну позицію у процесі вирішення фахових завдань.</p> <p>– 4 бали – завдання виконані в основному правильно, але неповно. В ході виконання завдань допускалися помилки, використані не всі необхідні методи аналізу та узагальнення матеріалу. Здобувач демонструє навички взаємодії, аналізує, аргументує, логічно формулює, демонструє приклади, роблячи вибір, намагається, але не завжди вміє відстояти власну позицію у процесі вирішення фахових завдань.</p> <p>– 3 бали – завдання виконані неповно та на низькому рівні. У ході виконання завдань допускалися помилки, використані не всі необхідні методи аналізу та узагальнення матеріалу.</p> <p>Здобувач демонструє навички взаємодії, обговорює, формулює, демонструє думку, роблячи вибір, не завжди вміє переконати, відстояти власну, віддають перевагу позиції інших у процесі вирішення фахових завдань.</p> <p>1-2 бали – завдання виконані неповно з помилками.</p> <p>Здобувач розглядає, розпізнає, описує в загальних рисах, але не визначає зв'язки між закономірностями, особливостями розвитку і функціонуванням психічних явищ в контексті професійних завдань.</p> <p>– 0 балів – відповідь відсутня</p>
--	--

Згідно з Положенням про бально-накопичувальну систему оцінювання результатів навчання здобувачами вищої освіти у Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького самостійна робота є видом навчальної діяльності здобувача, яка підлягає оцінюванню. Викладачем за освітнім компонентом визначено 3 види самостійної роботи (згідно орієнтовного переліку видів діяльності здобувача, які дозволяють продемонструвати досягнення результатів навчання, наведених в Положенні). Максимальна сумарна кількість балів при оцінюванні самостійної роботи здобувачів складає 30 балів.

Підсумковим контролем на освітньому компоненті Основи бізнесу є письмовий екзамен (1,2 семестр). На його складання надається по 40 балів за кожний. Екзаменаційні білети включають 2 теоретичних питання (по 15 балів за відповідь на 1 питання) та практичне завдання (максимум 10 балів за розв'язання) з усіх тем, які входять до програми освітнього компонента. Критерії оцінювання підсумкового контролю подано нижче:

Характеристика критеріїв оцінювання знань	Якісна шкала	За 40 бальною шкалою
Високий рівень Характеризується глибокими, міцними, узагальненими, системними знаннями – з предмета, уміннями застосувати знання, творча, навчальна діяльність має дослідницький характер, позначена уміннями самостійно оцінювати різноманітні життєві ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особистісну позицію.	відмінно	36-40
Високий рівень Характеризується глибокими і міцними знаннями – з предмета, уміннями застосувати знання, творча, навчальна діяльність має частково дослідницький характер, позначена уміннями самостійно оцінювати різноманітні життєві	добре	33-35

ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особистісну позицію.		
Достатній рівень Характеризується знаннями суттєвих ознак, понять, явищ, закономірностей, зв'язків між ними. Студент самостійно засвоює знання у стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, синтезом, узагальненням, порівнянням, абстрагуванням), уміє робити висновки, виправляти допущені помилки.	добре	30-32
Середній рівень Знання неповні, поверхневі. Студент відновлює основний навчальний матеріал, але недостатньо осмислено, не вміє самостійно аналізувати, робити висновки. Здатний вирішувати завдання за зразком. Володіє елементарними вміннями навчальної діяльності.	задовільно	27-29
Початковий рівень Відповідь студента при відтворенні навчального матеріалу елементарна, фрагментарна, обумовлюється початковим уявленням про предмет вивчення.	задовільно	24-26
Незнання значної частини навчального матеріалу, суттєві помилки у відповідях на питання, невміння застосувати теоретичні положення при розв'язанні практичних задач.	Не зараховано (з можливістю повторного складання екзамену)	21-23
Незнання значної частини навчального матеріалу, суттєві помилки у відповідях на питання, невміння орієнтуватись при виконанні практичних задач, незнання основних фундаментальних положень	Не зараховано (з обов'язковим повторним вивченням освітнього компонента)	1-20

Оцінювання результатів навчання в Університеті здійснюється відповідно до 100-бальної шкали:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням освітнього компонента	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням освітнього компонента

Порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті (відповідно Положення про порядок визнання результатів навчання у процесі неформальної освіти в Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького <http://surl.li/lgwzd>).

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, регулюється Положенням про порядок визнання результатів навчання у процесі неформальної освіти в Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького <http://surl.li/lgwzd>, розміщеного на офіційному сайті Університету. З даним Положенням здобувачів знайомлять куратор ECTS, гарант освітньої програми, НПП, які викладають на ОП. Також інформація щодо перезарахування результатів навчання, отриманих у неформальній освіті розміщується на офіційній сторінці кафедри, включаючи зразок заяви для визнання результатів такого навчання і рекомендованих онлайн-ресурсів для неформальної освіти. Викладачами освітньої програми здійснюється моніторинг сертифікаційних програм, курсів на онлайн-платформах та в офлайн-режимі з метою надання здобувачам вищої освіти актуальної інформації про підвищення рівня професійної підготовки та можливого перезарахування результатів, отриманих у неформальній освіті. Такі рекомендації надаються здобувачам на сторінці освітнього компонента Основи бізнесу на ЦОДТ.

Перелік рекомендованої літератури (основної і додаткової), електронних ресурсів, нормативних документів, публікацій з освітнього компонента викладачів освітньої програми, з якими можна ознайомитися в репозиторії <http://eprints.mdpu.org.ua> та у вільному доступі у мережі Інтернет

Основна

1. Євчук Л. А. Основи бізнесу та бізнес-планування : навч. посіб. / Л. А. Євчук. Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2023. 264 с.
2. Основи підприємницької діяльності: підручник / за редакцією д.е.н., проф. В. М. Марченко. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського. Вид-во «Політехніка», 2022. 515 с.
3. Петро Юхименко, Олена Шуст, Тетяна Димань. Розвиток інноваційного бізнесу: посібник (2 видання). Київ: Центр навчальної літератури. 2026. 476 с.
4. Підприємництво та основи бізнесу. Практикум: Навчальний посібник / [Біляк Т.О., Бірюченко С.Ю., Бужимська К.О., та ін.]; під заг. ред. Т.П. Остапчук. Житомир : Житомирська політехніка, 2023. 280 с.
5. Підприємництво, торгівля та біржова діяльність : підручник / за заг. ред. О. В. Димченко; [О. В. Димченко, О. Д. Панова, В. В. Коненко та ін.]; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2022. 432 с.
6. Юхименко П. Розвиток інноваційного бізнесу: посібник. Київ: Центр навчальної літератури. 2023. 476 с.

Додаткова

1. Росола У., Росола А. Розвиток бізнес екосистем аграрної сфери у контексті забезпечення продовольчої безпеки. *Економіка та суспільство*, 2024. (68). DOI:<https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-68-185>
2. Квятко Т. М. Особливості формування бізнес-екосистем в сучасних умовах. *Економічний вісник університету*. 2023. Вип. 57. С. 57–62
3. Садовник О. В. Розвиток екосистеми інноваційного підприємництва агробізнесу в умовах турбулентності. *Вчені записки : зб. наук. пр.* 2023. Вип. 31. С. 301–312
4. Якушева Н. В. Реінжиніринг екосистеми інноваційного підприємництва в умовах війни [Електронний ресурс] / Н. В. Якушева // *Економіка підприємства: теорія та практика*. 2022. Режим доступу до ресурсу: URL:https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u375/22-5752_bez_isbn_2.pdf.
5. Антощенкова В., Дейнега М. Корпоративна соціальна відповідальність в умовах

- воєнного стану. *Економіка та суспільство*, 2026. (83). URL:<https://doi.org/10.32782/2524-0072/2026-83-33>
6. Антощенко В. В., Дейнега М. В. Історико-теоретичні аспекти корпоративної соціальної відповідальності / Вчені записки: зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана. Київ : КНЕУ, 2023. Вип. 30. С. 6-14.
7. Каталог внеску бізнесу в Перемогу в російсько-українській війні. CSR Ukraine : веб-сайт. URL: <https://csr-ukraine.org/catalog-actions-of-companies-in-the-russian-ukrainian-war/>
8. Покинчерета В., Бондаренко В., Правдюк Н., Іванченкова Л., Соколюк І. Корпоративна соціальна відповідальність в Україні за умови воєнного стану: облікові аспекти. *Теорія та дослідження управління для розвитку сільського бізнесу та інфраструктури*, 45 (4), 2024. С. 427-437.
9. Ковальчук О. Концептуальна модель системного формування інноваційної конкурентоспроможності бізнес структур в умовах невизначеності. *Економіка та суспільство*, 2024. (70).
10. Гирич, С. Проблеми підприємств торгівлі в умовах воєнного стану та шляхи їх вирішення. *Економіка та суспільство*, 2024. (59). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-59-79>
11. Дослідження стану бізнесу в Україні (червень 2023 р.). URL: <https://drive.google.com/file/d/1X4e53R9UZs7IuXwAyPyOxrrAhhNy5rkL/view>
12. Експрес-оцінка впливу війни на мікро-, малі та середні підприємства в Україні. Аналітичний звіт. Київ: Програма розвитку ООН в Україні. 2022. 77 с. URL:https://www.undp.org/sites/g/files/zskgke326/files/2022-10/UA_Rapid_Assessment_of_War_on_MSMEs_in_Ukraine_0.pdf
13. Македон В.В., Маковецька А.О. Інформаційне забезпечення економічної безпеки підприємств в умовах ринкової нестабільності. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. Серія: «Економічні науки». 2023. № 12. URL:<https://www.inter-nauka.com/issues/economic2023/12/9477>.
14. Мельник Т. Український бізнес в умовах війни: сучасний стан, проблеми та шляхи їх вирішення. *Journal of Innovations and Sustainability*. 2023. №7(3). С. 07. DOI:<https://doi.org/10.51599/is.2023.07.03.07>
15. Огляд інструментів підтримки бізнесу в період воєнного стану в Україні / Національний інститут стратегічних досліджень, 2022. URL:<https://niss.gov.ua/news/komentari-ekspertiv>
16. Статистика роздрібного товарообігу в Україні. URL:<https://index.minfin.com.ua/ua/economy/trade/retail/>
17. Як почувається бізнес під час війни. URL:<https://suspilne.media/252189-ak-pocuvaetsa-biznes-pid-casvijni-rozpovidae-ekonomichnij-ekspert/>
18. Кубрак, Н. Особливості розвитку венчурного бізнесу в Україні. *Економіка та суспільство*, 2024. (61). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-61-8>
19. Кравчук І. І., Лавриненко С. О. Управління знаннями та бізнес-комунікаціями – актуальні тренди інноваційного розвитку сучасних організацій. *Ефективна економіка*. 2022. №1. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/1_2022/6.pdf
20. Петряков, В. Оцінка ефективності та адаптація стратегії у сфері бізнесу. *Економіка та суспільство*, 2025. (80). URL:<https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-80-75>
21. YouControl. Аналітика щодо реєстрації та закриття ФОП у 2024 році. Дія.Бізнес. 2024. URL:<https://business.diia.gov.ua/>
22. OECD. Enhancing Resilience by Boosting Digital Business Transformation in Ukraine. OECD Economic Surveys: Ukraine 2025. Париж: OECD Publishing, 2025. URL:<https://www.oecd.org>
23. Результати дослідження стану бізнесу в Україні в грудні 2024 року. Дія бізнес. URL:<https://business.diia.gov.ua/analytics/research/rezultaty-doslidzhennia-stanu-biznesu-v-ukraini-v-hrudni-2024-roku>

24. United Nations. (2024) Assessment of the Impact of the War on Micro-, Small-, and Medium-sized Enterprises in Ukraine. Available at: <https://www.undp.org/uk/ukraine/publications/otsinka-vplyvu-viyny-na-mikro-mali-ta-seredni-biznesy-v-ukrayini>

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Державний комітет статистики України URL: [http:// www.ukrstat.gov.ua](http://www.ukrstat.gov.ua)
2. Законодавчі документи. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
3. Ліга Бизнес Інформ. URL: www.liga.net
4. Міністерство фінансів України URL: [http:// www.minfin.gov.ua](http://www.minfin.gov.ua)
5. Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку: URL: <https://buhgalter911.com/normativnaya-baza/instr-plan-rah/standartbuhgalterskogo/>
6. Нормативні акти України. URL: www.nau.kiev.ua
7. Податковий кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>